

လွင်းကုပိုင်, ဖွင်းငမ်းကိန်းဂလီတ်;

ကိန်းဂလီတ်; ဘဝဆို့ လွမ်းဆင်, ဂတိစပ်မီးပို့ဆွေ မှန်းမဆင်းမိုင်းလဝ်းဖျာ. တံးတင်းသိင်း ပိဆ်မိုင်းယူ, တွဲးရှေးစမ်း ကိန်းဂလီတ်; ကပ်ရှမ်း, လူမ်း ပဆ်ဆေသေ ပီ 1890 လိုဆ်မာတ်ချ်ဆို့ နှိတ်းပွဲးဆွပ်, မွပ်; သဆတ်. (SANAD) ပဆ်ပုဆ်းဖွင်းလဝ်းဖျာ. ဗဝ်ဂျာ; တံးကိန်းဂလီတ်; မိုင်းသွဂ်, ရှိမ်းဆွင်ရှီးယားဆေသေယဝ်း။

ပီ 1894 လိုဆ်သိပ်းထီမ်ပိုင်ဂ် ဝဆ်းထီ 15 ဆို့ တပုံမိုင်းသွဂ်, များဝိင်းတူဆ်းတီး (တွင်း, ရှီး) သေ ကပ်ဝိင်းတူဆ်းတီး ပိဆ်ဝိင်းငဝ်းမိုင်းတီး။

ကိန်းဂလီတ်; ဗဝ်လီတ်, ရှိတ်းမိုင်းတံးပွတ်းရှင်, ပွတ်းလားဆ်းသေ ဆိုင်းပွတ်းဆို့ ကပ်ဆွေကုပိုင်, ဆေးလိဆ်ဆိုင်ဂေ. များယိပ်းဂုမ်း။ တင်းမိုင်း သမ်. ကပ်လွမ်စွမ်းမသိုဆ်းဆိုင်ခဲ ဆင်းလမ်းတီးဝိင်းတူဆ်း တီးသေယိပ်းဂုမ်း။ တွဲးမဆ်းမီးဂိမ်စွမ်းမသိုဆ်းဆိုင်ခဲ ဆိုင်ဂေ. ဆင်းလမ်းတီး လှိုယိပ်း။

ဝိင်းကဆ်ယူ, ဆိုင်လှိုသုင်မီးဂျ, သီ, ဖျာ. ဖျာဆ်ဂတီးယိဆ်လီမိုဆ်ဆင်း, ဝိင်းတူဆ်းတီး၊ ဂလေး၊ လှိုမူလှ်၊ လှိုလီမ်၊ ဆမ်သမ်၊ ရှုတ်းခါ၊ ရှပ်ပင်, (မေ, မိတ်) လှိုဝိင်းဆို့ တမ်တူင်ကိန်းဂလီတ်; ကုပိုင်, ဂမ်းသိုဝ်း။

မိုင်းတံးဆို့ လီတ်, ရှိတ်း (33) လေးမိုင်းကွဆ်, သေ ဝိုလဝ်းဖျာ. (6) မိုင်း၊ လဝ်းဂိဆ်မိုင်း (12) မိုင်း၊ ခုဆ်ကုပိုင်, လေးတွဆ်း (3) မိုင်း၊ ခုဆ်ကုပိုင်, လေးဝိင်း (2) မိုင်း၊ ဝီးလင်များတင်းသိင်း ပိဆ်များမိုင်းလဝ်းဖျာ. တင်း (33) မိုင်းယဝ်း။

ကွဆ်တင်းသုတ်းကိန်းဂလီတ်; ကပ်မိုင်းတံးပိဆ်မိုင်းယူ, တွဲးရှေးစမ်းကိန်းဂလီတ်; ဂိတ်, ဗစဂွေဂင်းပဆ်ဆေသေ ကုပိုင်, ဝိုရှင်းစေ၊ စေ။ တင်းစတ, ပီ 1897 များ ကပ်မိုင်းတံးပိဆ်လေးမိုင်းဆိုင်လုဂ်; ကဆ်မီးဆွဲးမိုင်းမာဆ်းသေ စွတ်, ဖွတ်းဝို လုမ်းလှိုဂါဆ် (လုမ်းရှိုင်းဂုမ်) Counsellors ဂိမ်လဝ်းကုပိုင်, (DEPUTY OF GOVERNOR) ကဆ်မီးတီးမိုင်းမာဆ်း; ဆွဲးလုမ်းရှိုင်းဂုမ်ဆို့ သိုဂ်းကိန်းဂလီတ်; (5) ဂေ.၊ ရှမ်းမိုင်းကိန်းဂလီတ်; (2) ဂေ.၊ မာဆ်း (1) ဂေ.၊ တံး (1) ဂေ. တင်းမူဆ်း (9) ဂေ.။ လွင်းကပ်မိုင်းလဝ်းဖျာ. တံးစပ်; ပိဆ် လေးမိုင်းဆိုင်ဂေ သေ ဝိုတွဲးမိုင်းမာဆ်းဆို့ လဝ်းဖျာ. တံးစပ် ကွဆ်ဂဆ်သားစတီးများစတုစတုယဝ်း။

ထိုင်များ ပီ 1920 ကိန်းဂလီတ်; ဗဝ် ကပ်မိုင်းတံး တင်းတူဂ်းဆမ်ဂိပ်-သွင်သုပ်း၊ ဂါတ်, လိုဝ်း၊ ဝိင်းသိုဝ်း၊ သိင်ဂလီင်းစမ်းတီးလှိုဝိင်းဆို့ သို, ပျားပိတ်းဆွဲးတိုင်းလေးဂိင်, (လဂိင်း) မိုင်းမာဆ်း။

မိုင်းဂွင်၊ မိုင်းယင်းစတု ထုဂ်, ခုဆ်ရှေးစမ်းမာဆ်း ကပ်သို, ဗဝ်ပျားဆွဲးမိုင်းမာဆ်း လိမ်မိုင်းဂါပ်; ပါဆ် လဝ်းဖွင်းတေ, (1782-1919) ဆေသေယဝ်း။

ပီ 1922 ကိန်းဂလီတ်; တင်းလဝ်းဖျာ. မိုင်းတံးစွတ်, ဖွတ်း စွင်းသီးမိုင်းရှမ်းတုမ်လိုင်တံး (FEDERATED SHAN CHIEF COUNCIL) ကပ်မိုင်းတံးတင်းပိဆ်မိုင်းတံးရှမ်းတုမ် (FEDERATED SHAN STATE)။ ဆွဲးစွင်းသီးမိုင်း ရှမ်းတုမ်ဆေသေ စွမ်းမသိုဆ်းဆိုင်ခဲ ပိဆ်ရှပ်ပဝ်; ဂိမ်စွမ်းမသိုဆ်းဆိုင်ခဲ သမိုပိဆ်ဂိမ်ရှပ်ပဝ်;။ ခုဆ်ကုပိုင်, ဝိင်းတူဆ်းတီး ပိဆ်ဖွင်းဆမ်းဆွဲးသေလဝ်းဖျာ. (33) လဝ်းစပ်; ပျားလွမ်း။

ထိုင်များ 1935 ယဆွဲးလဝ်းဖျာ. ဗဝ်သားစတီးများစလ; တင်းစတ, ပီ 1897 များ လွင်းကပ်မိုင်းတံး ပိဆ်လေးမိုင်းဆိုင်လုဂ်; ကဆ်ပျားဆွဲးမိုင်းမာဆ်း ကုပိုင်, လွမ်းဂဆ်ဆေသေဂေ; ကိန်းဂလီတ်; ဗဝ်ယု. ပိတ်းသေ ခိုဆ်းလီတ်, ဗစ ဖွင်းငမ်းပိဆ်သွင်မိုင်းရှင်းဖွဲး ရှင်းမဆ်းတေ, ထိုင်လံးလွတ်းလိင်း ဂွဆ်းစေ။ ရှပ်; ပိုဝ်းလဝ်းဖျာ. ဗဝ်စတီးလှိုစလ; ဆွဲးစွင်းသီးမိုင်းရှမ်းတုမ်ဆေသေ ဂ်ဂိုလံးရှပ်ထုပ်, ကျပ်; ခုဆ်ဖွင်းငမ်း (GOVERNOR) သေ ကုပိုင်, ဂျာ, ယု, ယဝ်း။ တင်းစတ, ဆေသေများ လွင်းကုပိုင်, လဝ်းဖျာ. ဗဝ်ဆို့ ကျားဆေး, မဆ်းရှတ်းများဆွဲးစွင်းသီးမိုင်း ရှမ်းတုမ်ယု, ယဝ်း။

ပါဆ်ကိန်းဂလီတ်; ဆေသေ တေ, ကုပိုင်, ဆွဲးမိုင်းတံးမီးဝိုမ်မိ; (10) စေးဂျလှ်; ကပ်မာမိ; (10) စေးဆို့ယိပ်း ဂုမ်းဖွင်းငမ်းများ ရှ်းတင်းမိုင်း ပျားမီးလွင်းဂတီးယိဆ်ယု, ယဝ်း။

